

.....
kod pracy ucznia

.....
pieczętka nagłówkowa szkoły

PRZEDMIOTOWY KONKURS GEOGRAFICZNY DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM

ETAP SZKOLNY

Drogi Uczniu,

witaj na I etapie konkursu geograficznego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 9 stron i zawiera 20 zadań. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Przy rozwiązywaniu zadań możesz korzystać z przyborów kreślarskich.
- Nie używaj korektora. Jeśli się pomylisz przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.
- W przypadku testu wyboru prawidłową odpowiedź zaznacz stawiając znak **X** na literze poprzedzającej treść wybranej odpowiedzi.
Jeżeli pomylisz się, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem **X** inną odpowiedź.
- W zadaniach otwartych przedstaw tok rozumowania prowadzący do wyniku (uzasadnienia odpowiedzi).
- Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
- Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.

Czas pracy:

60 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:

51

Pracuj samodzielnie.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0 - 1 pkt)

Uporządkuj wymienione poniżej kontynenty w kolejności od najmniejszego do największego: Afryka, Ameryka Południowa, Europa, Antarktyda, Australia, Ameryka Północna, Azja.

.....
.....

Zadanie 2. (0 - 4 pkt.)

Uzupełnij zdania

Ruch obrotowy Ziemi odbywa się z kierunku w kierunku Ruch ten odbywa się wokół linii biegnącej od bieguna północnego do południowego zwanej
Następstwami tego ruchu są:

1.
2.
3.

Zadanie 3. (0 - 3 pkt.)

Samolot wystartował z Meksyku ($19^{\circ}30'N$, $99^{\circ}00'W$) w sobotę 27 kwietnia o godzinie 15⁰⁰ czasu miejscowego i po 16 godzinach lotu nad Oceanem Spokojnym i Syberią wylądował w Kijowie ($50^{\circ}30'N$, $30^{\circ}30'E$). O której godzinie czasu miejscowego, samolot wylądował w Kijowie? Podaj datę i dzień tygodnia w Kijowie w chwili lądowania samolotu.

Miejsce na rozwiązanie

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

W Kijowie jest godzina dnia
dzień tygodnia -

Zadanie 4. (0 - 4 pkt.)

Z podanych poniżej propozycji wybierz właściwe i wpisz do tabeli w odpowiednie miejsca.

Lp.	Formacja roślinna	Typ klimatu	Charakterystyczne rośliny
1.	las równikowy wiecznie zielony		
2.			dębik ośmiopłatkowy, brzozy, porosty, mchy
3.		zwrotnikowy suchy	
4.	step		

Formacja roślinna: tundra, pustynie, tajga

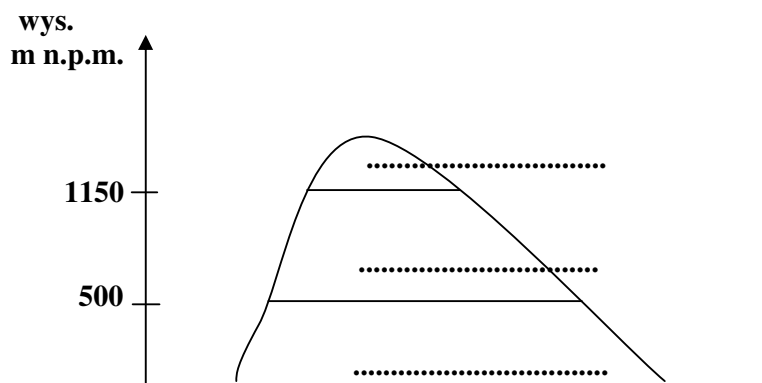
Typ klimatu: klimat umiarkowany morski, klimat równikowy wybitnie wilgotny, klimat subpolarny, klimat umiarkowany kontynentalny

Charakterystyczne rośliny: liany, byliny, hebany, sukulenty (agawa, kaktus), epifity, kserofity, efemery, trawy twardeolistne, dąb korkowy

Zadanie 5. (0 - 2 pkt.)

Z wymienionych poniżej pięter roślinności wybierz i wpisz w odpowiednim miejscu na rysunku te, które występują w Bieszczadach.

regiel górny, pogórze, hale, zarośla różaneczników, połoniny, regiel dolny (karłowata buczyna)

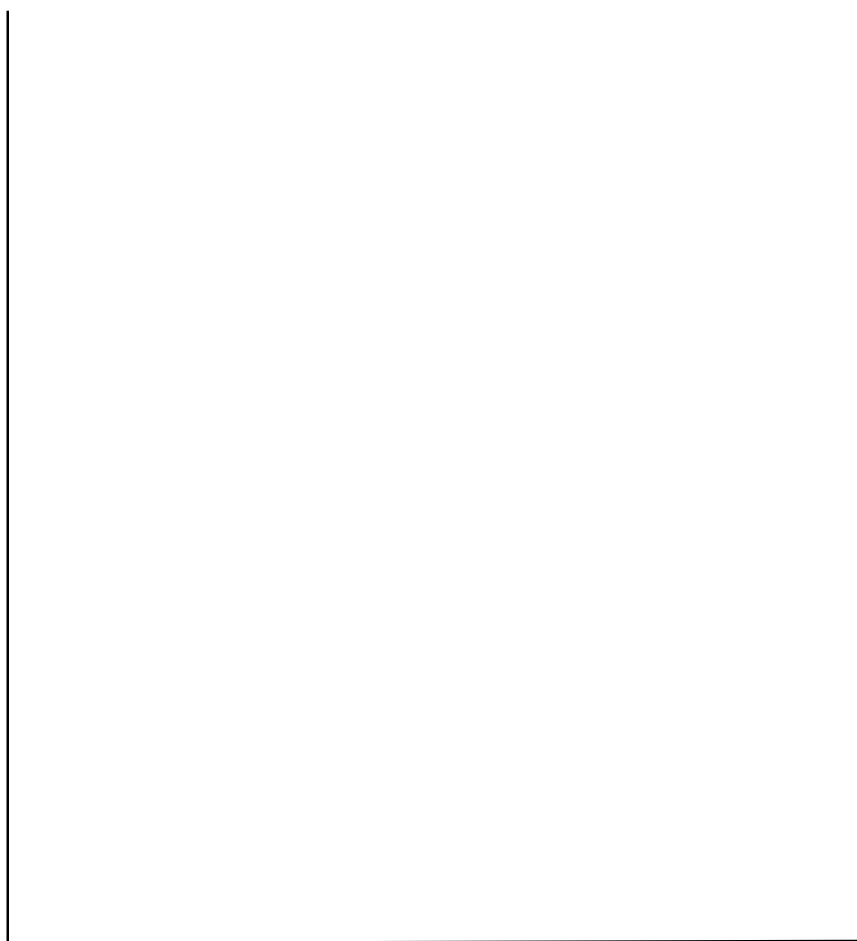
Zadanie 6. (0-2 pkt.)

Na podstawie danych zawartych w tabeli wykonaj wykres przebiegu temperatury i opadów.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temp. (°C)	24	24	26	28	30	29	27	26	27	28	27	25
Opad (mm)	4	2	1	1	17	484	616	340	264	65	14	2

opady (mm)

temperatura (°C)

Zadanie 7. (0 - 2 pkt.)

Na podstawie danych w tabeli z *zadania 6* oblicz roczną amplitudę temperatury oraz średnią roczną temperaturę powietrza.

Miejsce na rozwiązanie

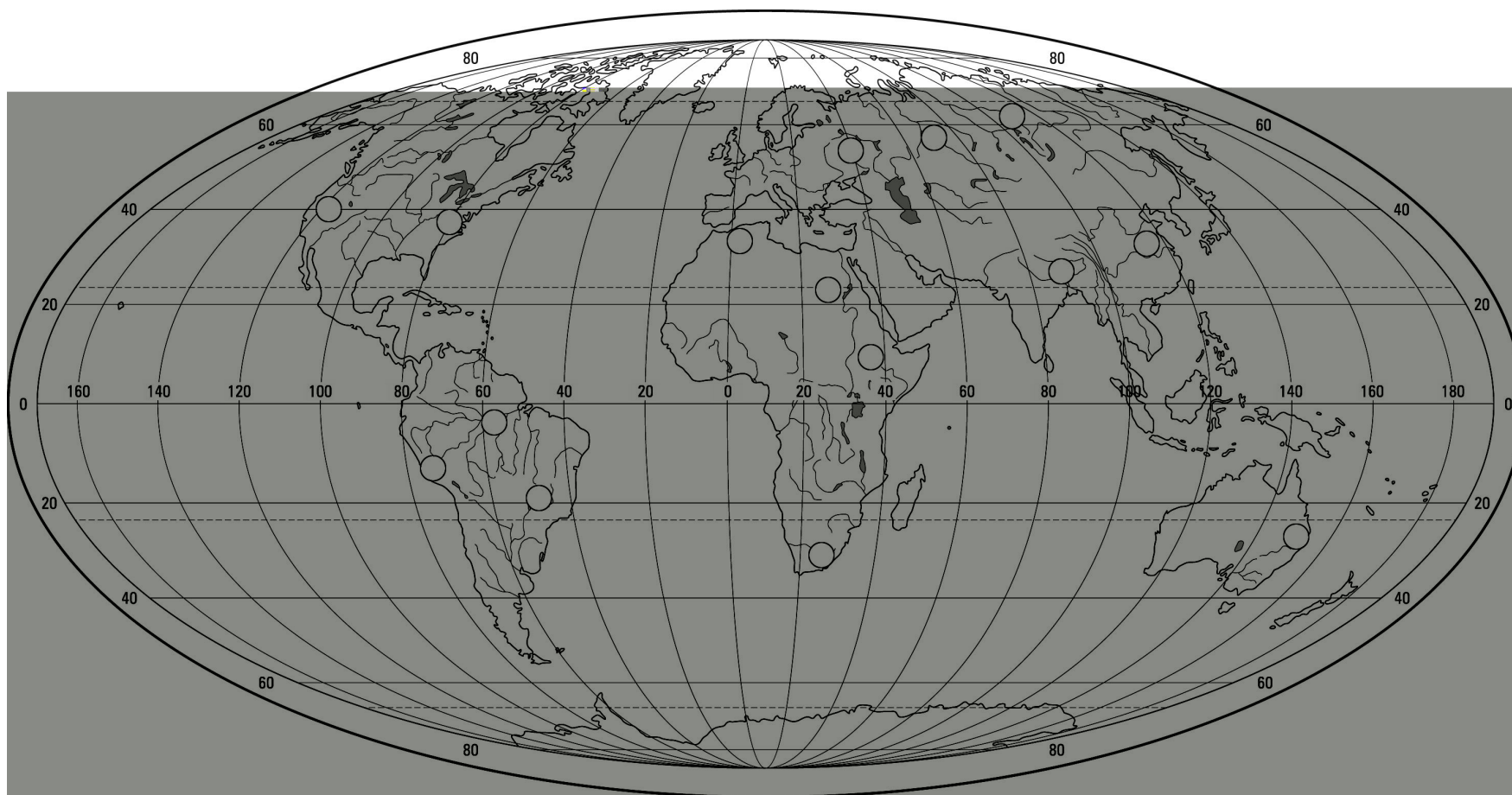
.....

Roczna amplituda temperatury średnia roczna temperatura powietrza

Zadanie 8. (0 - 4 pkt.)

Na mapie konturowej świata wpisz w kółka numery przyporządkowane krainom fizyczno-geograficznym.

- 1.** Nizina Amazonki **2.** Góry Smocze **3.** Wyżyna Abisyńska **4.** Kordyliery **5.** Nizina Wschodnioeuropejska **6.** Wielkie Góry Wododziałowe **7.** Appalachy **8.** Wyżyna Brazylijska **9.** Nizina Chińska **10.** Wyżyna Środkowsyberyjska

Zadanie 9. (0 - 2 pkt.)

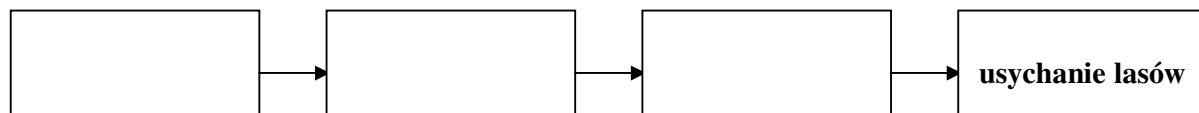
Przeczytaj uważnie zdania i wpisz w miejsce kropek literę *P* – *prawda*, jeżeli zdanie jest prawdziwe lub *F* – *fałsz*, jeżeli jest fałszywe.

- A. Na obszarze Nizin Środkowopolskich występuje krajobraz młodoglacjalny.
- B. 97,9% obszaru Polski należy do zlewiska Morza Bałtyckiego.
- C. W Polsce wyróżniamy 4 klimatyczne pory roku.
- D. Sudety są górami zrębowymi.

Zadanie 10. (0 - 2 pkt.)

Efekt intensywnej działalności człowieka jest m.in. katastrofa ekologiczna w Górach Izerskich, w wyniku której zostały zniszczone lasy. Obszar ten nazywany „czarnym trójkątem” znajduje się na pograniczu Polski, Niemiec, i Czech. Utwórz z podanych czynników ciąg przyczynowo-skutkowy powstania wymienionej katastrofy ekologicznej. Wybrane właściwe czynniki wpisz w odpowiednie pola.

Czynniki: emisja SO₂, występowanie surowców mineralnych, kwaśne deszcze, efekt cieplarniany, spalanie węgla brunatnego

Zadanie 11. (0 - 2 pkt.)

Powierzchnia Ziemi nieustannie się zmienia. Jest to efektem oddziaływania czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Z podanych poniżej procesów podkreśl te, które zaliczymy do procesów wewnętrznych.

działalność wód, wulkanizm, działalność lodowców, ruchy górotwórcze, trzęsienia ziemi, wietrzenie, ruchy masowe, metamorfizm

Zadanie 12. (0 - 2 pkt.)

Powierzchnia województwa podkarpackiego wynosi 17 926 km². Oblicz jaką powierzchnię zajmuje nasze województwo na mapie w skali 1 : 8 000 000.

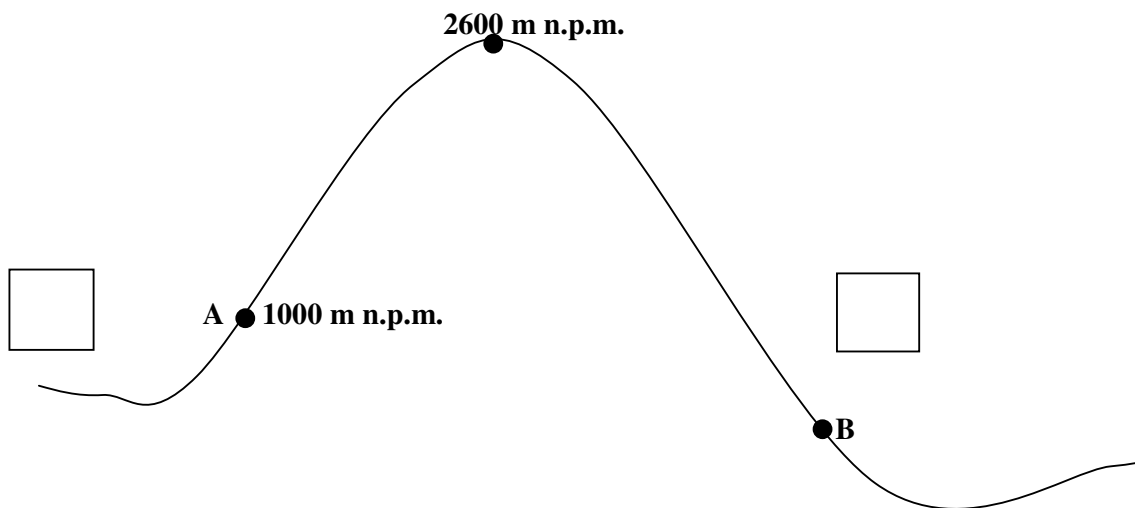
Miejsce na obliczenia

.....
.....

Powierzchnia województwa podkarpackiego wynosi

Zadanie 13. (0 - 2 pkt.)

Za pomocą rysunku przedstawiono powstawanie wiatru fenowego (halnego).
Wpisz w odpowiednich miejscach: N – niż baryczny, W – wyż baryczny.
Zaznacz strefę opadu. Strzałkami zaznacz kierunek wiania wiatru.

Zadanie 14. (0 - 2 pkt.)

Na podstawie rysunku z *zadania 14* oblicz i podaj temperaturę powietrza, jaka panuje na szczycie oraz w punkcie B położonym na wysokości 600 m n.p.m., jeżeli w punkcie A temperatura wynosi 5°C .

Miejsce na obliczenia

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Temperatura powietrza na szczycie wynosi

Temperatura powietrza w punkcie B wynosi

Zadanie 15. (0 - 3 pkt.)

Uzupełnij poniższe zdania.

1. Charakterystyczną cechą ukształtowania powierzchni Afryki, odróżniającą ten kontynent od pozostałych jest występowanie
2. Góry Atlas powstały w wyniku fałdowania
3. Około 50% powierzchni Afryki należy do zlewiska
4. Jezioro Malawi jest pochodzenia
5. Suche koryto rzeki epizodycznej nazywamy
6. W Kotlinie Kongo występują gleby

Zadanie 16. (0 - 4 pkt.)

Uzupełnij tabelę wybierając właściwe określenia z poniżej zamieszczonych.

Lp.	OKRES	WYDARZENIA GEOLOGICZNE	ŚWIAT ORGANICZNY
1	trzeciorzęd		
2		fałdowanie kaledońskie	
3	karbon		
4		transgresje morskie	pojawienie się dinozaurów

Okres : jura, czwartorzęd, sylur/ordowik

Wydarzenia geologiczne: fałdowanie alpejskie, prekambryjskie ruchy górotwórcze, powstanie węgla kamiennego

Świat organiczny: pierwsze ryby, ssaki naczelne, widłaki, człowiek rozumny, skrzypy, małpy

Zadanie 17. (0 - 3 pkt.)

Dobierz do wpisanych w tabeli form ukształtowania powierzchni podane poniżej czynniki, które spowodowały ich powstanie.

Czynniki: 1 – wody podziemne, 2 – lodowiec górski, 3 – rzeki (woda płynąca), 4 – woda morska (fale, prądy), 5 – wiatr, 6 – lądolód (lodowiec kontynentalny)

Forma rzeźby	grzyb skalny	klif	jar	morena	cyrk (kar) lodowcowy
Czynnik rzeźbotwórczy					

Zadanie 18. (0 - 3 pkt.)

Podaj nazwy pasm górskich, w których znajdują się szczyty:

Nazwa szczytu	Pasmo górskie
Pico de Aneto	
Narodnaja	
Tubkal (Toubkal)	
Aconcagua	
Gerlach	
Góra Kościuszki	

Zadanie 19 (0 - 2 pkt.)

Krajobraz naturalny w wyniku działalności człowieka uległ silnemu przekształceniu.

Podaj 3 przykłady krajobrazu antropogenicznego:

1.
2.
3.

Zadanie 20 (0 - 2 pkt.)

Zjawiska krasowe są przykładem wietrzenia chemicznego. Na przykładzie tych zjawisk można obserwować oddziaływanie dwóch sfer powłoki ziemskiej. Podaj nazwy tych sfer.

1.
2.